

Postimehes 1919 ilmunud teade Vladivostokist eestlaste olukorra kohta Siberis ja Kaug-Idas. Dr. Hans Lohk (1867–1942). Vladivostoki eesti keskbüroo. Eestlaste soov asutada Siberis eesti polkused. Vilets side Eestiga. Siberis 150 000 eestlast. Ülesiberilise eesti komitee asutamise läbikukkumine. Hilisem arhitekt Elmar Lohk (Hans Lohk'i vanem poeg). Vladivostoki Eesti Selts. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Postimees (nr. 159), 31. juuli 1919, lk. 2

Kiri Wladiwostokist.

Kindlad teated Eesti asunikudest Siberis ja nende wahekorraast Siberi walitsusega.

Siberis on 150.000 eestlast.

Meile on tarwitada antud järgmine Dr. Lohki erakiri, mille ta oma Tartu sõbrale on saatnud.

Küll oleme katsunud kodumaaga kirjawahetusesse astuda, küll oleme telegrammisid saatnud, aga kõik asjata. See kiri läheb Kanada kaudu teele, saab näha, kas saab kätte. Tartust on siamaale minu teada üks kiri siia jõudnud, sääl ei olnud aga Eesti asjadest sõnagi sees. Meie kohtusaks on Hallistest kirja saanud. Ka on üks telegramm siia jõudnud. „Wladiwost. Estho-bureau Lohk Eesti kodanikkude wabastamist mobilisatsiooni alt tuleb kindlasti nõuda. Päts.”

Selle tõttu nüüd meie nõuamegi, aga asjata. Meie sinne maawalitseja Horwat ei ütle omal selleks mitte wolitust olewat ja Omskisse käiwad telegrammid — postiga, sest ühtepuhku lõhuwad bolschewikud telegraafe. Ka raudteesildasid põletatakse arutihti, lastakse rongisid, wõetakse pantwangisid. Kahe tunni sõidu kaugusel Wladiwostokist on punased lipud lehwimas. Wõib ütelda, et Siberis Koltshaki diktatuuri ainult raudteelini ja suuremate linnade kohta ulatab. Uraali front on praegu seismas. Wist ootawad nad eestlaste poolt abi. Praegu on Peterburi langemist oodata. Kõneldakse ja telegrafeeritakse Stokholmist (Reuter) ja mujalt, et „wabastajad” warsti Petr. jõuawad, et „армія Юденича” ja „сѣверныя войска”, wahest sekka ka „эстонскія и русскія войска под верховн. командованіем Юденича” kindlasti edasi tungiwad, aga eestlaste nime häämeelega suhu ei wõeta, siiski wahel tuleb mõni telegramm (wõitlus Pihkwa all, Gatsina ärawõtmise „Eesti sõjawägede poolt” jne.) — nagu eksikombel lehte. Nüüd tehakse Koltshaki walitsuse tunnistamise ootusel niisugust kõmu „всероссійское правительство” auks, et aru pole.

Eesti ja Ukraina walitsused käiwad ka Koltshaki walitsuse alla jne.

Meie andsime 4. jaan. s. a. Prantsuse siinsele saatkonnale (kindr. Janin'ile) märgukirja, palusime raha ja toetust, et Siberis Eesti polkused asutada ja merd mööda Eestimaale saata, aga kindlat otsust ei olla Pariisis siamaale weel tehtud! Nüüd me andsime prantslastele ka teada, et Eesti walitsus siin

eestlaste wabastamist mobilisatsiooni alt nõuab. Mõned mehed on juba teenistuses, teised ootawad Eestimaal sündmuste käiku. Wägisi weel ei ole wõetud.

Eesti iseseiswuse wäljakuulutus jõudis siia. Mis otsusi sääal weel on tehtud, ei tea. Meil ei ole weelgi teada, kas on Eesti walitsus Euroopa riikide ja Ameerika poolt tunnistatud. Ainult seda teame Jaapani ametliku lehe järele, et Jaapan 15. märtsil Piipile Londonis on oma tunnistuse wälja annud.

Meie seisukord on paha, meil ei ole Eesti walitsuse ametlikku wolitatud esitajat. Saatku nad jalamaid kedagi Tallinnast siia. Siberis on 150 tuhat eestlast. Meil ei tulnud ülesiberlisest Eesti komiteest midagi wälja, see on mobiliseeritud. Irkutskist ida poole käiwad kõik Eesti organisatsioonid meie Wladiwostoki keskbüroo alla, keda Wlad. Eesti seltsi (Комаровская, 34, ehk Пастеровская станция Др. Лохкъ) eestseisus esitab. Kui Eesti Walitsusel midagi on, siis palume.

Meie elame wana wiisi. Elu on kallid, aga nii kaua kui raha on, pole kaewata, selle Wene rahaga muud pääle hakata ei saa, kui kõhtu täita. Mingist asjast ei ole meil siin pool puudust tuntud. Paljud kaupmehed tahawad siit kaupasid laewadega Eestimaale saata. Minu wanem poeg on praegu Shanghais. Elage hästi!

Dr. Lohk.

Wladiwostokis, 4. juunil (uue kal. j.)